

Édesem tegyél

1. Kik a vers szereplői? (Kor, a kapcsolat jellege stb.) Adj meg egy helyszínt a párbeszédhez!

Én egy fiatal, húszas éveikben járó párt képzelek el. A férfit pályakezdőnek, a nőt pedig éppen szakdolgozatát író egyetemistának látom, akiknek sok a különbség a személyiségükben az idő nagy részében tökéletesen kiegészítik egymást. A párbeszéd a közös, belvárosi lakásukban zajlana, ahova csak pár hónapja költöztek be. Az otthonukat modern bútorokkal és sok vibráló színnel dekorálták, de a régi kályhát nem szerelték ki.

2. Milyen hétköznapi folyamatot rögzít a lehető legkevesebb szóval és magyarázatok nélkül a vers?

Úgy gondolom, hogy a vers tökéletesen bemutatja azt, hogy egy kedves megszólításból milyen gyorsan el tudunk jutni sértegetésig, esetleg veszekedéshez. Manapság ez a történet egészen gyakori háztartásokban és kapcsolatokban is, legyen az barátság vagy párkapcsolat.

3. Milyen hangulat jellemzi az első hat sort, milyen szavak teremtik meg ezt a hangulatot?

Az első néhány sor bensőséges és nyugodt hangulatát az édesem megszólítással a költő jól megalapozta. A melegséget sugalló szavak, mint tea és kályha egy késő esti idillt festenek fel, mintha a megszólító egy fárasztó nap után csak arra várna, hogy párjával a kályha melege mellett megihasson egy teát. Emellett az is gyengédebbé teszi a kérdést, hogy a végén visszakérdez, hogy biztos lehessen benne, hogy párjának jó-e minden úgy, ahogy ő felajánlotta.

4. Mi okozza a konfliktust, min robban ki a veszekedés?

A vita azon robban ki, hogy a megszólított szívesebben gyújtana be a kályhát, mint hogy feltegyen egy kis teavizet. Ennek több oka is lehet: előfordulhat, hogy egyikük sokkal közelebb volt a konyhához, így praktikusabb lett volna, ha szerepet cserélnek. Az is előfordulhat, hogy a megszólító tudja az édesé, hogy esetlenebb és nem szeretné, hogy megégesse magát. Pontosan nem tudjuk, hogy miért nem volt jó az eredeti verzió.

5. Milyen általánosabb jelentése lehet ennek a kis párbeszédnek, minek lehet esetleg a példázata? Mi állhat a váratlan fordulat mögött? Többféle választ is adj, hisz alighanem többféle kapcsolat, történet, helyzet is állhat egy ilyen összecsattanás mögött.

Elsődlegesen azt tudom elképzelni, hogy a megszólalónak egy hosszú, fárasztó napja volt, így mikor hazajött elkiáltotta magát, hogy az élettársa tegyen fel teát, míg ő begyűjtja a kályhát. Ki tudja milyen okból ez az édesének nem volt jó, a kimerült megszólaló pedig ezt támadásnak vette, nem akart további köröket futni, csak magához húzni szerelmét és érezni az illatát, ezért reagált így. Azt is el tudom képzelni, hogy reggel vitával váltak el, amin a versbeszélő édesé még nem tette túl magát, így bár egyikük próbálkozott, ugyanott folytatták, ahol abbahagyták. Esetleg, mivel frissen összeköltözött élettársaknak látom őket, lehet, hogy még nem tudják hogyan kezelni azt, hogy folyamatosan össze vannak zárva, nem tudják hogyan reagáljanak egymás állandó jelenlétére.

6. Hány szót használ a vers, melyik szavakat használja többször is? Milyen hatása van ennek a szűkszavúságnak, szóismételgetésnek, illetve a sorok rövidegének?

A vers nagyon kevés szót használ, ezekből is sokat ismételt akár rögtön egymás után is („Nem, te. Nem, te.”), ám ez ahelyett, hogy unalmassá tenné a verset sokkal inkább árnyalja. A hagyományos versekkel szemben nem kertel, ezt már a sorok rövidegéből is meg tudjuk mondani. Nem bontja ki fölöslegesen az egyszerűbb gondolatokat, hiszen mindenkinek volt már hasonló élménye, meghagyja az olvasónak azt a szabadságot, amitől a verset az olvasó valahol sajátjának érzi. Az első hat sort az ezek után következők szinte teljesen megismétlik,

néhány szó módosításával azonban nem csak az üzenete, hanem a hangulata is megváltozik a résznek. Mindettől a vers csak valóságosabbnak érződik, hiszen a mindennapok beszédében sem törekszünk arra, hogy kerüljük a szóismétlést, főleg nem egy vita közepén.

7. Mire jó, miért jó az ilyen minimalista szöveg?

Az ilyen szövegek megértése kevesebb energiát emészt fel, így több marad arra, hogy gondolatokat formáljunk róla, kicsit a sorok mögé nézzünk, hiszen pont egy ilyen rövid, úgymond titokzatos vers rengeteg kérdést tud ébreszteni az emberekben. Emellett azért is jók az ilyen szövegek, mivel a legtöbb olvasót kicsit meghökkentik, hiszen az emberek nagy részének a költészetről Ady és Petőfi versei jutnak eszünkbe, így nagyobb érdeklődéssel fordulnak egy ilyen mű felé.

8. Alkoss egy ilyen rövid, kevés szavú, párbeszédre és váratlan fordulatra épülő verset! Használhatsz hasonló köznapi cselekvéseket, szituációt, párbeszédet is, de azért legyenek eltérések a fenti vershez képest!

Szeretlek.

Én is téged.

Mindennél jobban.

Túl sok.

Nyálás?

Ja.

Bocsi...

666

1. Hányszor ismétlődik meg ugyanaz a mondat a versben?

Minden mondat hatszor ismétlődik meg egymás után.

2. Milyen alapszabályai vannak a vers építkezésének? Fogalmazd meg őket!

Minden sor pontosan hat szótagból áll. Emellett a kezdő „Ma” szót mindig egy hellyel arrébb toltta a költő, addig, míg az első helyről az utolsóhoz érkezett. A sorokat úgy kezeli, mintha mindenhol hat egységet tudna feltölteni, a szavak hossza helyett ezt veszi irányelvnek.

3. Húzd alá a „Ma” szót! Hogyan halad előre a vers írásképében soraiban?

A „Ma” szó periódusonként eggyel hátrébb csúszik, mígnem a sor első szavából utolsó lesz. Olyan, mintha a lírai én az első kérdést még a nap elején tenné fel, és kielégítő – vagy akár bármilyen – válasz hiányában pár óránként újra feltenné a kérdést, így a „Ma” szó elhelyezkedése érzékeltetheti az idő múlását.

4. Alakítsd át a verset úgy, hogy ugyanezekből a mondatokból de hétszótagos sorokból álljon!

Ma jött egy levelező

lap. Bandi, nem hagytam ná

lad a fülbevalómat?

Az volt rajta. Ma jött egy

levelezőlap. Ban

di, nem hagytam nálad a

fülbevalómat? Az volt

rajta, Ma jött egy leve

lezőlap. Bandi, nem hagy

tam nálad a fülbeva

lómat? Az volt rajta. Ma

jött egy levelezőlap.

Bandi, nem hagytam nálad

a fülbevalómat? Az

volt rajta. Ma jött egy le

velezőlap. Bandi, nem
hagytam nálad a fülbe
valómat? Az volt rajta.
Ma jött egy levelező
lap. Bandi, nem hagytam ná
lad a fülbevalómat?
Az volt rajta.

5. Milyen szabály(okat) nem lehet betartani, ha a sorok hétszótagosak?

A hétszótagos verzióánál nem jöttek ki a ma szó eltolásai és nem lett minden sor ugyanannyi szótagos.

6. Mire jó, mire hívja fel a figyelmet, hogy a versben a sor sokszor szavakat vág szét – mégpedig elválasztójel nélkül?

Olyanná teszi a sorokat, mintha félkészben kezdődnének, a sor közepére kiteljesednének, majd ismét kicsit értelmüket vesztenék. Ha valaki csak egy verseskötetben lapoz át a vers felett, lehet, észre sem veszi a trükkös tagolását a kötőjelek hiánya miatt. Emellett a költő sok összetettségű szót használ, ezekkel értelmesebbnek tűnnek a félbetört sorkezdődések is.

7. Az elválasztás jelöletlensége ellenére milyen helyesírási szabályt tart be a vers?

Az elválasztójel elhagyásától eltekintve a mű helyesen van szótagolva, például a második sorban megtehetette volna, hogy a hagytam szót „gondatlanásgból” ha-gytam-nak szótagolja, de nem tette.

8. Miért 666 a költemény címe? Természetesen több válasz is adható.

Szerintem a 666 a versben megjelenő hatos tagolásokra vonatkozhat: hatszor ismétlődik a ma szó és hat szótagosak a verssorok. Egy másik, jóval elvontabb magyarázat lehet, hogy a 666 a sátánisták egyik szimbóluma, lehet, hogy a lírai én meguntta, hogy Bandi nem válaszol és így akarta pokolba küldeni.

9. Húzd alá a sorvégi teljes szavakat és írd ki őket! Némi sorrendi átalakítással mi jön ki e sorvégi teljes szavakból?

Ma jött egy levelezőnap. Bandi, nem hagytam nálad a fülbevalómat? Az volt rajta.

10. Mi a mögöttes történet? Mi történhetett a levelezőlap írója és Bandi között?

El tudom képzelni, hogy a levelezőlap írója és a lírai én egy és ugyanaz a személy. Talán van valami olyan dolog, amit nem tud elmondani Bandinak személyesen, ezért levélben próbálja, de mivel Bandi nem nézi meg a levelet folyamatosan emlékezteti rá. Lehetséges, hogy a múltban összevesztek, és bár kibékültek a levelezőlap írójának még nyomta valami a szívét, amit papírra kellett vetnie.

11. Írj három nagy egyszerű összefüggő mondatot és csinálj velük, belőlük ugyanilyen – vagy hasonló szabályrendszerű – verset.

Anya halat fő
zött. Mondtam, hogy nem
kérek. Anya megsér
tődött. Anya halat
főzött. Mondtam, hogy
nem kérek. Anya meg
sértődött. Anya ha
lat főzött. Mondtam,
hogy nem kérek. Anya
megsértődött. Anya
halat főzött. Mond

tam, hogy nem kérek. A
nya megsértődött.

- 12. Keress Kukorelly Endre *Mind, átjavított, újabb, régiek* című kötetéből azonos című verseket! Ha van kedved, írd a hasonlóságokról és különbségekről, vagy válaszd ki közülük a kedvencedet!**

A költő 666. Kék szín című műve nagyon megfogott, mivel sok érdekes képet használ benne. Elsőnek feltűnik a kék ördög. A kéket az égre szokták használni, ezért lehet, hogy az égi ördögről beszélünk. Ez más-más megközelítésekből sok dolgot jelenthet. Lehet, hogy egy meteor, a jégeső, vagy akár maga isten az égi ördög. Emellett a „A kert összedűlt, de/ kapu nem.” Hasonlít arra az érzésre, mikor az ember valamit annyira befalaz és elrejt, hogy az a bizonyos valami a féltés miatt tűnik el.

Talán a könnyem

- 1. A fenti vers egységei, majdnem-szakaszai összekeveredtek. A betűjelek felhasználásával állítsd őket a szerinted helyes sorrendbe! Döntéseidet indokold! (Nem feltétlenül az eredeti sorrendet kell visszaállítani, hanem az a cél, hogy a részekből a szerinted legjobb verset alkossd meg! Akár a jelenlegi is lehet az, de akkor indokolni kell, miért.)**

E A B D C

Az E versszak a cím miatt lenne jó kezdés, hiszen az első sor megismétli a címben szereplő szavakat. Ez után a lét kérdését tárgyalja meg, a „Talán ha könnyebb lenne lenni / Talán az élet túl komoly.” összefüggően, érthetően követik egymást. Majd a létezésről való filozofálás után a lírai én megkérdőjelezi, hogy létezik-e egyáltalán. A D versszakban szóba kerül Isten, majd a szakaszok közti kapcsolat azzal, hogy a C-t helyezzük mögé egyfajta Istentagadássá válik, hiszen ha a lírai én a saját létét sem veszi biztosra, Istent is megkérdőjelezheti.

- 2. A helyzetnek, a beszélő életérzésének oka vagy következménye a „Komoran néz le az / Isten”-állítás?**

Szerintem ez az állítás inkább a következmény lehet, hiszen a lírai én a vers elején a könnyeiről beszél, amely arra utal, hogy az illető szomorú. A legtöbb esetben ha valakinek nincs jó kedve, nehezebben látja meg a pozitívumokat a mindennapokban.

- 3. Mi a „Talán”-ok szerepe a versben? Miért tűnik el a talán az utolsó hat sorból?**

A vers olyan, mint egy hatalmas kérdés, amit nem merünk megkérdezni, mert félünk a válaszoktól. A találgatás, melyre a versben a rengeteg „Talán” szolgál egy mód arra, hogy bizonyos dolgokat kutassunk anélkül, hogy olyan kérdéseket kellene fel tenni, melyekre esetleg választ kapnánk. Az utolsó hat sorban a lírai én tényeket közöl, nem vár választ.